

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ШКОЛЯРІВ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ В СУЧАСНІЙ ШКОЛІ

*Несторук Н.А., к.пед.н., доц.,
Бердецька К.В., здобувачка вищої освіти другого рівня,
Горлівський інститут іноземних мов
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», Бахмут*

Актуальність дослідження базується на вимогах та потребах щодо викладання навчального матеріалу учням з особливими освітніми потребами. Згідно офіційної статистики на 2018/2019 рік дітей з особливими освітніми потребами в закладах освіти нараховано: 11866 учнів в інклюзивних класах; 6230 учнів в спеціальних класах; 37787 учнів в спеціальних школах; 12115 учнів з особливими освітніми потребами на індивідуальній формі навчання. Якщо розглядати питання беручи до уваги офіційну статистику загальної кількості учнів в Україні за 2017 рік, на цей час було нараховано 3846245 осіб, 1,77% яких є діти з особливими освітніми потребами. Проводячи паралель в таких масштабах числа зовсім не великі, але більш ніж 67 тис. громадян України з ментальними чи фізичними порушеннями мають право на надання якісних освітніх послуг згідно з особливими потребами.

Загалом робота базується на наукових дослідженнях В. І. Бондара, А. А. Колупаєвої, В. М. Синьова, Ю. М. Найди, та інших науковців, які опікуються дослідженнями осіб з особливими освітніми потребами. Науковці наголошують на необхідність вдосконалення інклюзивної освіти шляхом взаємодії з іншими формами навчальної діяльності. Залучення теоретичних та практичних досягнень згаданих авторів і наше бачення проблеми сприятиме ґрунтовнішому розумінню сучасних підходів організації навчальної діяльності дітей з особливостями психофізичного розвитку.

Мета роботи – визначити особливості організації навчальної діяльності школярів з особливими освітніми потребами в сучасній школі.

Особливі освітні потреби (ООП) – поняття, яке здобуло поширення в більшості країн світової спільноти, оскільки, відповідаючи принципам інклюзивної освіти, дозволяє зосередити увагу школи на створенні умов для успішного навчання кожного учня. В Україні до дітей з ООП відносять тих, хто відчувають постійні або тимчасові труднощі в отриманні освіти, обумовлені здоров'ям і потребують спеціальних, загальноосвітніх навчальних програмах. На сучасному етапі розвитку інклюзивної освіти рекомендується використовувати наступне визначення особливих освітніх потреб – це потреби учнів в психолого-педагогічній, соціальній та іншій допомозі, без якої неможливо отримання якісної освіти. В Україні, як і в усьому світі відзначається невелика кількість дітей з порушеннями психофізичного розвитку. За даними психолого-медико-педагогічної консультації (ПМПК) за 2018 рік їх кількість становить лише 2,7% від усієї дитячої популяції. Більшість дітей з труднощами навчання – не мають порушень психофізичного розвитку. Нині в українській системі освіти при створенні спеціальних умов навчання рекомендується використовувати наступний перелік особливих освітніх потреб:

зміни навчального плану та навчальних програм; зміна способів оцінювання результатів навчання (досягнень учня); використання варіативних, спеціальних і альтернативних методів навчання; підбір підручників, навчальних посібників, підготовка індивідуальних матеріалів; вибір форми навчання; створення безбар'єрного середовища та адаптація місця навчання; потреба в компенсаторних і технічних засобах; спеціальна психолого-педагогічна допомога (психолога, логопеда, сурдопедагога, тифлопедагога); допомога педагога-асистента; соціальна-педагогічна допомога. Слід зазначити, що навчання за скороченою програмою за рішенням Ради школи є тимчасовим заходом, що застосовується тільки на певний період (не більше 2-3 навчальних чвертей). Протягом цього періоду учитель і служба психолого-педагогічного супроводу надають необхідну допомогу. Якщо в ході встановленого терміну у того, хто навчається зберігаються стійкі проблеми, які потребують подальшого скорочення навчальної програми, то того, хто навчається необхідно направити для отримання рекомендацій в ПМПК. Для школярів з порушеннями інтелекту, включених в загальний клас, складаються індивідуальні навчальні програми, на основі типових спеціальних навчальних програм для учнів з порушеннями інтелекту і можливостей учня. Навчання школярів з порушеннями психофізичного розвитку в спеціальних класах здійснюється за спеціальними навчальними планами та програмами за видами порушень, відповідно до Закону України «Про освіту». Необхідність зміни способу оцінювання навчальних досягнень учня з'являється в тих випадках, коли: учень навчається за спеціальними, скорочених чи індивідуальними програмами; в освітньому процесі використовуються альтернативні методи навчання. Задоволення цієї особливої освітньої потреби здійснюється на підставі рекомендації ПМПК: «індивідуальний підхід і варіативність в оцінці навчальних досягнень дитини». Якщо школа прийняла рішення сама про тимчасове скорочення навчальної програми для учня (2 і 3 група дітей з ООП), то Рада школи відповідно рекомендує індивідуальний підхід і варіативність в оцінці навчальних досягнень дитини [1].

Висновки. Діти з обмеженими можливостями здоров'я – це діти з порушенням психофізіологічного розвитку, які потребують спеціального (корекційного) навчання і виховання. На нашу думку, діти з обмеженими можливостями здоров'я та діти в «нормі» повинні навчатися разом. Діти з ООП в цьому випадку будуть мати можливість навчатися в загальноосвітньому закладі шляхом створення в ньому спеціальних педагогічних умов. Тобто в освітній установі повинні бути реалізовані спеціальні освітні програми, методи і прийоми роботи з такими здобувачами освіти, які б довели за багаторічний період їх застосування свою ефективність.

Список використаних джерел

1. Методичні рекомендації щодо організації навчання осіб з особливими освітніми потребами – лист МОН. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/metodichni-rekomendaciyi-shodo-organizaciyi-navchannya-osib-z-osoblivimi-osvitnimi-potrebami-list-mon> (дата звернення: 24.11.2021).